

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.073 van 17 juni 2026
in de zaak A. 244.424/IX-10.639**

In zake: XXXX

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jürgen Vanpraet
kantoor houdend te 8820 Torhout
Oostendestraat 306/A
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 6 maart 2025, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de minister van Justitie van 6 januari 2025, waarbij een vraag van verzoeker tot openbaarmaking van bepaalde documenten van het federaal parket wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Benny De Sutter heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting van 18 mei 2026, die op vraag verzoeker is uitgesteld naar de terechtzitting van 8 juni 2026.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Jürgen Vanpraet, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Benny De Sutter heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Verzoeker vraagt, onder meer op 29 oktober 2024, aan de FOD Justitie “kopie van alle voorstellen, suggesties, (aan)vragen, ... die het ministerie van justitie via het federaal parket overmaakte aan het parlement bij de opmaak van de wet strafprocesrecht I”.

Een verzoek tot heroverweging volgt op 5 december 2024, evenals een verzoek om advies aan de commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, die op 19 december 2024 haar advies 2024-144 verleent.

Op 6 januari 2025 beslist vervolgens de minister van Justitie om de aanvraag te weigeren. Hij motiveert aldus:

“Ik verwijs naar het advies van de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten dd. 19/12/2024 (advies 2024-144) met

betrekking tot de weigering om inzage in adviezen naar aanleiding van het aannemen van een wet.

Het verzoek tot heroverweging dd. 5 december 2024 slaat op ‘alle voorstellen, suggesties, (aan)vragen, ... die het ministerie van justitie via het federaal parket overmaakte aan het parlement bij de opmaak van de wet strafprocesrecht I.’

De Commissie geeft in haar advies het volgende aan:

‘Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 huldigen principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten waarover een administratieve instantie beschikt. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer één of meer uitzonderingsgronden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 ingeroepen kunnen of moeten worden, en wanneer die uitzonderingsgronden bovendien op afdoende wijze gemotiveerd worden. Daarenboven moeten de wettelijke uitzonderingsgronden beperkend geïnterpreteerd worden (zie o.a. Grondwettelijk Hof, arrest nr. 167/2018 van 29 november 2018).’

Voorafgaandelijk moet worden onderlijnd dat in het desbetreffende wetgevingsdossier geen adviezen van of via het federaal parket aan het Parlement zijn overgemaakt. Bovendien is het federaal parket terzake nooit formeel om advies gevraagd, het heeft daarentegen uit eigen beweging een aantal voorstellen geformuleerd die werden in rekening genomen bij de redactie van het voorontwerp van wet. Zoals overigens aangegeven in de memorie van toelichting betreft het veelal het in overeenstemming brengen van de wet met de rechtspraak van het Hof van Cassatie.

In casu worden de hiernavolgende uitzonderingsgronden van artikel 6 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur ingeroepen:

Overeenkomstig artikel 6, paragraaf 2, 2° van de voormelde wet wijst een administratieve instantie de vraag om inzage, uitleg of mededeling in afschrift van een bestuursdocument, die met toepassing van deze wet is gedaan, af, wanneer de openbaarmaking van het bestuursdocument afbreuk doet aan een bij wet ingestelde geheimhoudingsverplichting. Met verwijzing naar artikel 124 van de wet van 13 juni 2025 betreffende de elektronische communicatie kan deze uitzonderingsregel worden ingeroepen. Volgens de desbetreffende bepaling mag niemand kennis nemen van informatie die niet voor hem bestemd is indien men daartoe geen toestemming heeft gekregen van alle direct of indirect betrokken personen. In casu betreft het informatie die door het federaal parket via elektronische weg aan de Minister van Justitie werd overgemaakt.

Bovendien moet worden benadrukt dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de federale internationale betrekkingen van België. Het gaat hier om het vaststellen van de regels met betrekking tot de extraterritoriale rechtsmacht van België hetgeen gevolgen kan hebben voor de internationale betrekkingen van ons land, zoals in het verleden, toen de zogenaamde wet inzake universele rechtsmacht werd aangenomen. De uitzonderingsgrond van artikel 6, paragraaf 1, 3° van de voormelde wet wordt hiertoe ingeroepen.

Daarnaast wordt ook beroep gedaan op artikel 6, paragraaf 1, 5° van de voormelde wet doordat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de opsporing of vervolging van strafbare feiten. Eén van de voorstellen die door het federaal parket werden geformuleerd betrof een hangend strafdossier.

Zoals vermeld moet ook gewezen worden op artikel 6, paragraaf 3, 2° van de voormelde wet. Het gaat immers om adviezen die vrijwillig en vertrouwelijk aan de instantie werden bezorgd. In casu is het advies van het federaal parket uit vrije wil en op vertrouwelijke wijze meegedeeld. Het federaal parket heeft zonder dat het formeel om advies is gevraagd uit eigen beweging, als terreinactor, een aantal suggesties geformuleerd op basis van zijn ervaring uit eerdere rechtszaken.

Om de voormelde redenen wordt geen toegang tot de gevraagde bestuursdocumenten verleend.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Vraag om uitstel

4. Op de terechtzitting vraagt verzoeker om de behandeling van de zaak (nogmaals) uit te stellen. Hij verduidelijkt dat hij wenst bijgestaan te worden door een advocaat, daartoe op vrijdag 5 juni 2026 het bureau voor juridische bijstand te hebben geconsulteerd en geen hulp te hebben gekregen.

5. Verzoeker heeft al een eerste maal een uitstel van de zaak gevraagd en gekregen, toen met als (enige) argument dat hij op dezelfde dag ook moest verschijnen voor een andere rechtbank.

Verzoeker was dus geruime tijd ervan op de hoogte dat zijn zaak was opgeroepen voor behandeling op een openbare terechtzitting.

Zijn verzoek om een tweede uitstel, omdat hij op 5 juni 2026 geen aanstelling van een raadsman kon verkrijgen, is dan ook manifest laattijdig en strookt niet met de goede rechtsbedeling.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Exceptie

6. In de memorie van antwoord werpt de verwerende partij op dat het beroep niet ontvankelijk is, omdat geen ontvankelijk middel wordt aangevoerd.

7.1. In de memorie van wederantwoord repliceert verzoeker dat hij als niet juridisch onderlegd burger ook in zijn memorie van wederantwoord nieuwe elementen mag aanvoeren en dat de rechter ambtshalve middelen mag opwerpen.

7.2. In zijn laatste memorie stelt verzoeker dat hij het recht heeft middelen aan te voeren en dat hij wegens wapenongelijkheid en overmacht niet verantwoordelijk gesteld mag worden voor de gebrekkige manier waarop hij dat eventueel doet. Uit de parlementaire stukken blijkt dat de minister van Justitie beschikt over de documenten. Elke aangevoerde grond tot geheimhouding is ontkracht en de beslissing kan niet anders dan vernietigd worden.

Beoordeling

8. In het behoorlijk omstandige inleidend verzoekschrift kan enkel de volgende passus gelezen worden als kritiek op de bestreden beslissing (twee voetnoten zijn weggelaten):

“Geen toegang tot het wetgevende werk

De Wet Strafprocesrecht I kwam voort uit ‘op vraag’, ‘suggestie’, ‘voorstel’, etc. (hierna wetsvoorstellen) van het Federaal parket.

Volgens de Beslissing zouden de wetsvoorstellen van het federaal parket niet gekend mogen zijn.

Indiener dient graag een argumentatie in rechte in door toedoen van een daartoe ervaren advocaat. (Zie hoofdstuk 3 tot en met 7)

De transparantie die bij wetgevend werk hoort vloeit voort uit onder meer het universele recht op waarheid, openbaarheid van bestuur, de fundamenteën van de rechtstaat, anti-corruptie, de onafhankelijkheid van de wetgever, de scheiding der machten, en meer.

De argumentatie die in de Beslissing wordt geboden tart alle verbeelding. Hoe kan een wet(svoorstel) in een rechtstaat ontstaan op grond van vermeend(e) geheim(en)?

Geheimhouding zou moeten bestaan om de ‘privacy’ van medewerkers van het federaal parket te beschermen. Persoonlijk belang van de ambtenaar staat niet hoger dan het belang van een transparante werking van de wetgevende macht. Openbaarheid van bestuur regelt dit geval, waarbij tot anonimiseren (verwijdering naam van de persoon) van de correspondentie kan worden overgegaan doch de inhoud kenbaar wordt gemaakt.

Geheimhouding zou moeten bestaan voor het welbehagen van één enkele zaak, voor de welke het federaal parket een op maat gemaakte wet zou hebben verkregen op eenvoudig verzoek. Regimes die dergelijke praktijken erop nahielden werden in de vorige eeuw onder andere reeds veroordeeld voor misdaden tegen de mensheid. Wenst België zich op deze manier te profileren?

Geheimhouding zou moeten omdat de federale internationale betrekkingen zouden op het spel staan. Zou het mogelijk zijn dat de wet de Erga Omnes en de Erga Omnes Parties van België schendt? En kan de inhoud van de voorstellen van het federaal parket de rechtstaat België op het internationale toneel beschamen, minstens als blijkt gevend van een zekere vorm van kleptocratie?

De inhoud van de Beslissing geeft derhalve uitmuntende argumentatie dat enkel volledige transparantie in het wetgevende werk het vertrouwen van de burger kan herstellen in de rechtstaat.

De Wet Strafprocesrecht I, alsook haar internationaal recht schendende inhoud, bestaat blijkbaar onder meer omdat het federaal parket zich in die zin, als uitvoerende macht, in het wetgevende werk moeide. Met behulp van een in de rechtsmateries onderlegde advocaat zal een memorie in die zin dan ook worden neergelegd. De beslissing van de Raad van State kan niet anders dan luiden dat wetgevend werk altijd volledig transparant moet zijn, en dat alle documenten, inclusief die afkomstig van het federaal parket, moeten worden vrijgegeven.”

9. Artikel 2, § 1, 3°, van de algemene procedureregeling bepaalt dat het verzoekschrift een uiteenzetting van de middelen moet bevatten. Hieruit volgt dat in beginsel alle middelen tot nietigverklaring door verzoeker noodzakelijk, op straffe van niet-ontvankelijkheid, worden aangevoerd in het verzoekschrift of, nadat verzoeker er kennis van heeft gekregen of er kennis van moest hebben, uiterlijk bij de eerst mogelijke procedurele gelegenheid die de algemene procedureregeling hem biedt.

De uiteenzetting van de middelen vormt een essentieel onderdeel van het verzoekschrift. Het ontbreken van enig middel in het inleidend verzoekschrift heeft de onontvankelijkheid van het beroep tot gevolg.

Onder een middel is te verstaan de voldoende bevattelijke omschrijving van een geschonden rechtsregel en van de wijze waarop die regel door de bestreden rechtshandeling concreet wordt geschonden.

10. Met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat in het hiervóór aangehaalde betoog enkel algemene beleidskritiek – meestal nog in de vragende vorm – maar geen dergelijk middel onderkend kan worden. Verzoeker faalt inzonderheid de vier ingeroepen uitzonderingsgronden aan concrete wettigheidskritiek te onderwerpen.

11. Anders dan verzoeker stelt, vermag hij zijn betoog niet buiten de beroepstermijn in latere procedurestukken aan te vullen, wanneer hij zijn wettigheidskritiek al had kunnen aanvoeren in het inleidend verzoekschrift. Een verzoekschrift dat bij gebrek aan ontvankelijk middel initieel onontvankelijk is, kan ook door de rechter niet ambtshalve worden aangevuld. Het valt niet aan de rechter toe, om in de plaats van een verzoekende partij het verzoekschrift op te stellen.

12. Het inleidend verzoekschrift bevat geen enkel argument dat als een middel kan gelden in de zin van artikel 2 van het algemeen procedurereglement, te weten een voldoende duidelijke vermelding van de geschonden geachte rechtsregel en van de wijze waarop die regel zou zijn geschonden. De exceptie is gegrond. Het beroep is derhalve niet ontvankelijk.

VI. Kosten

13. Aan verzoeker is bij beschikking van 7 april 2025 rechtsbijstand toegekend, gelet op zijn beperkte bestaansmiddelen. Er is reden om de rechtsplegingsvergoeding op het minimumbedrag te bepalen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 154 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op zeventien juni tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Jurgen Neuts,	staatsraad,
Jim Deridder,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Geert Van Haegendoren